

Lastekaitse põhimõtted Eesti Ämmaemandate Ühingu

1. Lähtekohad

- 1.1. Eesti Ämmaemandate Ühingu (EÄÜ) eesmärk on Eesti ämmaemandate ja ämmaemandusüliõpilaste ühendamine ning ämmaemanduse edendamine, kujundamine ja hoidmine.
- 1.2. EÄÜ toetab laste õigusi ning on pühendunud nende ohutusele ja heaolule. EÄÜ lastekaitse põhimõtete sõnastamisel ja rakendamisel lähtutakse asjakohastest õigusaktidest, sh lastekaitseadusest ja ÜRO lapse õiguste konventsioonist.
- 1.3. EÄÜ liikmed ja EÄÜ-ga koostööd tegevad isikud kannavad oma töö käigus ühtset vastutust ja pühendumust laste väärkohtlemise teadvustamisele, ennetamisele ja teavitamisele ning sellele reageerimisele.
- 1.4. EÄÜ lastekaitse põhimõtete eesmärk on
  - 1.4.1. sõnastada väärtused ja tõekspidamised ning kirjeldada meetmed, mida rakendatakse EÄÜ töös laste heaolu tagamiseks ja nende kaitsmiseks igasuguse väärkohtlemise eest;
  - 1.4.2. anda EÄÜ liikmetele ja koostööpartneritele selged juhised, mida teha lapse väärkohtlemise kahtluse korral.
- 1.5. EÄÜ lastekaitse põhimõtted kehtivad liikmetele, samuti üliõpilastele, vabatahtlikele jt, kes EÄÜ-s või EÄÜ nimel tegutsedes lastega kokku puutuvad. Samuti eeldatakse lastekaitse põhimõtetest lähtumist EÄÜ koostööpartneritelt.
- 1.6. EÄÜ lastekaitse põhimõtted vaadatakse üle ja neid täiendatakse vastavalt vajadusele, sh uute tegevuste kavandamisel ja kehtivate õigusaktide muutumisel.

2. Definitsioonid

- 2.1. Laps on alla 18-aastane isik. Kui isiku vanus ei ole teada ja on põhjust arvata, et ta on alla 18-aastane, käsitatakse isikut lapsena, kuni ei ole tõendatud vastupidist.
- 2.2. Lapse heaolu on lapse arengut toetav seisund, milles lapse füüsilised, tervislikud, psühholoogilised, emotsionaalsed, sotsiaalsed, kognitiivsed, hariduslikud ja majanduslikud vajadused on rahuldatud.
- 2.3. Lapse väärkohtlemine on nii füüsiline kui ka vaimne vägivald; hooletusse jätmine või hooletu kohtlemine; ärakasutamine, sealhulgas äriiline ärakasutamine või seksuaalne kuritarvitamine.
- 2.4. Lapsega töötav isik on tööülesannete täitmisel lapsega vahetult kokku puutuv isik, sealhulgas üliõpilane või vabatahtliku töö tegija.

3. Põhimõtted

- 3.1. Lapse õiguste ja heaolu tagamisel lähtutakse EÄÜ-s järgmistest ÜRO lapse õiguste konventsioonist ja Eesti lastekaitseaduses sätestatud põhimõtetest:

- 3.1.1. igal lapsel on sünnipärane õigus elule, ellujäämisele ja arengule;
  - 3.1.2. igal lapsel on õigus võrdsele kohtlemisele ilma igasuguse diskrimineerimiseta;
  - 3.1.3. kõigis lapsi puudutavates ettevõtmistes tuleb esikohale seada lapse huvid;
  - 3.1.4. igal lapsel on õigus iseseisvaks seisukohavõtuks kõigis teda puudutavates küsimustes ning õigus väljendada oma vaateid.
- 3.2. EÄÜ seisukohad lastekaitse põhimõtete rakendamisel on järgmised:
- 3.2.1. nulltolerants laste väärkohtlemise suhtes: EÄÜ ei salli laste väärkohtlemise mistahes vormi ega ka laste kuritarvitamise materjali omamist ega juurdepääsu sellele. EÄÜ ei kaasa oma töösse teadlikult kedagi, kes kujutab otsesest või kaudset ohtu lastele.
  - 3.2.2. laste huvide tunnustamine: EÄÜ tunnistab, et mõnel lapsel on suurem oht väärkohtlemiseks. Eriti haavatavad on puuetega lapsed, konfliktsituatsioonid lapsed, samuti sissereändajatest või vanemateta lapsed.
  - 3.2.3. vastutuse jagamine lastekaitse eest: tehes koostööd partneritega, kes ei ole kehtestanud lastekaitse põhimõtteid, tagab EÄÜ, et partnerid on teadlikud EÄÜ lastekaitse põhimõtetest ja nõustuvad nendest oma töös lähtuma.

4. Tegevusjuhised

- 4.1. EÄÜ tegevuse käigus puututakse lastega kokku eeskätt olukorras, kui EÄÜ liikmed viivad koolides läbi tervisedenduslikke loenguid.
- 4.2. EÄÜ tagab lastega töötavate isikute väljaõppe lastekaitse ja laste õiguste alal. Lastega töötavad isikud kinnitavad EÄÜ lastekaitse põhimõtetega tutvumist ja nendest juhendumist kirjalikult.
- 4.3. Lastega töötavatel isikud peavad lisaks Eestis kehtivate õigusaktide nõuete täitmisele oma tegevuses lähtuma punktis 3 esitatud põhimõtetest ja väärtustest.
- 4.4. Lapse väärkohtlemisest või selle kahtlusest (edaspidi: lapse väärkohtlemine) teatamine on kohustuslik kõigile lapsega töötavatele EÄÜ liikmetele vastavalt lastekaitse seaduse paragrahvile 27.
- 4.5. Lapse väärkohtlemisest tuleb teatada EÄÜ juhatuse liikmetele ja lastekaitseametnikule või politseile.
- 4.6. Lapse väärkohtlemise teate menetlemisel on kohustus järgida konfidentsiaalsuskohustust.
- 4.7. Lapse väärkohtlemise juhtumi lahendamisel tuleb keskenduda vähemalt järgmistele teemadele:
  - 4.7.1. tõendid lapse väärkohtlemise või lastekaitse põhimõtete rikkumise kohta;
  - 4.7.2. tuvastatud riskid lapsele;
  - 4.7.3. meetmed lapse kaitsmiseks ja riskide minimeerimiseks;
  - 4.7.4. kokkulepped järgmiste sammude osas, sh kiireloomulised meetmed EÄÜ töös ja vajadusel lastekaitseametniku või politsei poole pöördumine.
- 4.8. Juhised väärkohtlemisest teatamiseks EÄÜ-s:
  - 4.8.1. Pöördumine võiks eelistatult olla kirjalik või suulise pöördumise korral peab EÄÜ juhatuse liige selle kirjalikult fikseerima.

- 4.8.2. Olukorra kirjeldus peab olema võimalikult üksikasjalik ning keskenduma sellele, mida öeldi või vaadeldi, kes oli kohal ja mis juhtus. Spekuleerimine ja tõlgendamine tuleks selgelt eristada faktilistest asjaoludest.
  - 4.8.3. Pöördumises esitatud juhtum loetakse esialgu pigem väidetavaks kui tõestatuks. Kogutud infot tuleb käsitleda konfidentsiaalsena ja see edastatakse ainult olukorra lahendamiseks seotud isikutele.
  - 4.8.4. Kiireloomulise ja/või suure ohuga korral tuleb abivajavast lapsest viivitamata teatada kohaliku omavalitsuse üksusele või lasteabitelefonil 116 111; kuriteo või väärteo kahtluse korral tuleb sellest teatada politseile.
- 4.9. Pöördumise lahendamine EÄÜ-s:
- 4.9.1. Teate saanud EÄÜ juhatuse liige analüüsib olukorda, kaasates vastavalt vajadusele teisi EÄÜ juhatuse ja vajadusel volikogu liikmeid.
  - 4.9.2. Lapse kaitsmiseks võib osutada vajalikuks võtta koheseid meetmeid tagamaks, et lastekaitse tegevusjuhendit ei rikutaks uuesti ja/või et edasist väärkohtlemist ei saaks toimuda. Lapse parimad huvid ja soov tagada lapsele parimad tulemused peaksid alati juhtima otsuseid selle kohta, milliseid meetmeid tuleks probleemide korral võtta.
  - 4.9.3. Kui juhtumi asjaolud annavad põhjust kahtlustada kuritegu või väärtegu või muud lastekaitse-alast rikkumist, siis on kohustuslik teavitada lastekaitseametnikku või politseid.